НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
_____ Людмила СТЕПАНЕНКО
«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОЄКТУ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань **03 «Гуманітарні науки»**
Спеціальність **032 «Історія та археологія»**
Освітній рівень **третій (освітньо-науковий)**
Освітня програма **«Історія української культури»**
Спеціалізація _____
(за наявності)

Вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання денна
Навчальний рік 2023/2024
Кількість кредитів ECTS 4/120
Мова викладання, навчання й оцінювання українська
Форма підсумкового контролю залік, екзамен

Викладач: Литвин Сергій Харитонович

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ–2023

Розробник:
Литвин Сергій Харитонович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри культурології та міжкультурних комунікацій _____

ПОГОДЖЕНО:
Директор інституту практичної культурології та артменеджменту
_____ Степан ДИЧКОВСЬКИЙ
(підпис)
Протокол №11 від «29» червня 2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:
В.о.завідувача кафедри культурології та міжкультурних комунікацій
_____ Сергій ЛИТВИН
(підпис)
Протокол №6 від «16» червня 2023р.

Погоджено з гарантом освітньої програми «Історія української культури»

Гарант освітньої програми _____ Сергій ЛИТВИН
(підпис) (прізвище та ініціали)

«16» червня 2023р.

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «28» серпня 2023 р. № 6
Голова науково-методичної ради _____ Людмила СТЕПАНЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т. ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Підготовка дослідницького проєкту та презентація результатів наукових досліджень» посідає чільне місце в удосконаленні змісту, структури, фахового рівня підготовки вчених-початківців. Для молодих науковців важливо знати, на які нормативно-правові документи необхідно спиратися, як правильно організувати свою дослідницьку роботу, як оволодіти технологіями пошуку наукової інформації, навчитися працювати з науковим текстом і сформувати навички презентувати свої наукові здобутки.

Відповідно до навчального плану навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня на першому курсі, у першому і другому семестрах. Формою підсумкового контролю є залік і екзамен.

2. Метою дисципліни є формування в аспірантів системних знань про сутність й особливості всіх етапів підготовки дослідницького проєкту та презентації результатів своїх досліджень.

3. Завданнями навчального курсу є:

- засвоєння організаційних засад науково-дослідної роботи;
- вивчення нормативних і керівних документів, що регламентують підготовку та захист дисертації;
- визначення базових категорійних понять, які розкривають теоретичні та практичні аспекти наукових досліджень;
- опанування організаційними аспектами підготовки дослідницького проєкту;
- оволодіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації, набуття необхідних знань і навичок з оформлення дисертації, яку виконує здобувач особисто, повинна містити нові науково обґрунтовані положення, які дисертант висуває особисто й готує для прилюдного захисту теоретичні та / або експериментальні результати проведених досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджені документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчать про особистий внесок здобувача в науку та характеризуються єдністю змісту.

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності історика, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних історичних знань.

<u>Загальні компетентності (ЗК):</u>

ЗК5. Комплексність і системний підхід до проведення наукових досліджень

на рівні доктора філософії.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних наукових джерел.

ЗК7. Здатність організовувати творчу діяльність та процес проведення наукових досліджень.

ЗК8. Здатність бути критичним та самокритичним. Здатність критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, рецензувати наукові публікації та автореферати, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів.

ЗК9. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність).

ЗК10. Здатність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі гуманітарних (історичних) наук.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність визначати актуальні теоретичні та прикладні історико-культурологічні та соціокультурні проблем на глобальному, національному і локальному рівнях, аналізувати і порівнювати інформацію з різних джерел.

СК3. Здатність планування та управління часом підготовки дисертаційного дослідження.

СК5. Комплексність у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем у галузі історії.

СК6. Комплексність у формуванні структури дисертаційної роботи та рубрикації її змістовного наповнення.

СК7. Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях.

СК8. Комплексність у публічному представленні та захисті результатів дисертаційного дослідження.

СК9. Здатність брати участь у наукових дискусіях.в тому числі й на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію.

5. Програмні результати навчання:

ПРН2. *Знання та розуміння* теорії та методології системного аналізу, етапів реалізації системного підходу при дослідженні історичних процесів та явищ, *вміння та навички* використовувати методологію системного аналізу в історичній науці.

ПРН3. *Знання та розуміння* методів історичних наукових досліджень, *вміння та навики* використовувати їх на рівні доктора філософії.

ПРН4. *Вміння та навички* працювати з різними джерелами, вишукувати, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію. *Розуміння* наукових статей у сфері обраної спеціальності. *Вміння та навички* працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus та ін. *Вміння та навички* відслідковувати найновіші досягнення в історичній науці та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів аспіранта. *Знання, розуміння, вміння та навички використання* правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного

списку. *Знання та розуміння* змісту і порядку розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Хірша (h-індекс), імпакт-фактор. *Вміння та навички* аналізувати інформаційні джерела, виявляти протиріччя і не вирішенні раніше проблеми або їх частини, формулювати робочі гіпотези.

ПРН5. *Вміння та навички* організовувати творчу діяльність та процес проведення наукових досліджень. *Вміння та навички* оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРН6. *Вміння та навички* критично сприймати та аналізувати думки й ідеї інших вчених, шукати власні шляхи вирішення проблеми, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів.

ПРН7. *Вміння та навички* генерувати власні ідеї та приймати обґрунтовані рішення, розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі історико-культурологічних досліджень

ПРН9. *Вміння та навички* організовувати творчу діяльність, роботу над науковими статтями та доповідями. *Вміння та навички* виконувати належні, оригінальні і придатні для опублікування дослідження з історико-культурологічної проблематики та суміжних наук. *Вміння та навички* організовувати самоперевірку відповідності матеріалів дисертаційного дослідження встановленими вимогам.

ПРН10. *Вміння та навички* здійснювати ретроспективний аналіз наукового доробку у напрямі дослідження історико-культурної спадщини й соціокультурних процесів та закономірностей

ПРН11. *Вміння та навички* проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі історії, формулювати мету, задачі, об’єкт та предмет дослідження, виявляти та вирішувати наукові задачі та проблеми у галузі і сторії

Вміння та навички формувати структуру дисертаційного дослідження та рубрикацію його змістовного наповнення, а також представляти власні результати на розгляд колег.

ПРН12. *Вміння та навички* створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях. *Вміння та навички* брати участь у наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію на конференціях, семінарах та форумах.

ПРН13. *Вміння та навички* публічно представляти, захищати результати дисертаційного дослідження, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою, брати участь у критичному діалозі, зацікавити результатами історико-культурологічного дослідження на галузевому, міжгалузевому та регіональному рівнях. *Вміння та навички* використовувати сучасні засоби для візуальної презентації результатів дисертаційного дослідження.

ПРН14. Здатність об’єднувати (синтезувати) та обговорювати публікації та події в межах дослідження історії культури.

ПРН16. Здатність планувати і завершити розширене оригінальне дослідження, що базується на спеціалізованому науковому апараті,

критичному розгляді джерел.

ПРН17. Здатність презентувати результати дослідження в науковому а практичному контекстах, в усній та письмовій формах в наукових доповідях, на наукових конференціях та семінарах.

ПРН18. Здатність детально розробляти та переконливо презентувати методично-обгрунтовані теорії з проведеного дослідження.

Програмні результати наукової роботи.

ПРН19. *Підготовка та публікація* наукових статей (кількість яких передбачена відповідними нормативно-правовими актами), монографій, науково-методичних рекомендацій, тез доповідей. *Участь* у виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт (тем).

ПРН21. *Підготовка і публічний* захист дисертації на засіданні разової спеціалізованої вченої ради.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох модулів:

Модуль І. Організація роботи над дисертаційним проектом.

Передбачає вивчення нормативно-правової бази та керівних документів, що регламентують підготовку і захист дисертації, інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи, організацію та методи роботи з науковою літературою.

Модуль ІІ. Робота над науковим текстом.

Сприяє вивченню методології наукових досліджень, засвоєнню особливостей наукового стилю мовлення і вимог до наукового тексту, розумінню ознак наукового жаргону, причин його появи та шляхів подолання.

Модуль ІІІ. Апробація та публікація результатів наукових досліджень.

Передбачає вивчення та правильне застосування бібліографічних стандартів, бібліографічного опису і бібліографічних посилань, оволодіння основами підготовки й опублікування тез і доповідей наукових конференцій, наукових статей і монографій, засвоєння нормативних вимог до змісту, структури й оформлення рукопису дисертації.

Модуль ІV. Презентація результатів наукових досліджень.

Дає змогу зрозуміти сутність академічної доброчесності та академічної відповідальності в науковій діяльності, формує розуміння нормативних вимог та організаційних складових процедури захисту дисертації та присудження ступеня доктора філософії.

Отже, особливістю курсу є розгляд усіх етапів підготовки аспірантів: від вступу до аспірантури, вибору теми дисертаційної роботи до прилюдного її захисту й оформлення атестаційної справи у світлі сучасних вимог.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин							
		Усього	у тому числі						
			л	с	п	лаб	інд	м.к.	с.р.
МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД ДОСЛІДНИЦЬКИМ ПРОЄКТОМ									
1.1.	Вступ до курсу. Нормативно-правова база та керівні документи, що регламентують науково-дослідну діяльність	7	2						5
1.2.	Організаційні засади та основні етапи підготовки дослідницького проєкту	7	2						5
1.3.	Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи	7	2						5
1.4.	Організація та методи роботи з науковою літературою	7	2						5
	Модульний контроль № 1	2						2	
	Разом за модуль 1	**30**	**8**					**2**	**20**
МОДУЛЬ 2. РОБОТА НАД НАУКОВИМ ТЕКСТОМ									
2.1.	Методологія і методи наукових досліджень та їх класифікація	8	2						6
2.2.	Наукова мова. Науковий стиль мовлення. Вимоги до наукового тексту	12	4						8
2.3.	Науковий жаргон, його ознаки, причини та шляхи подолання	8	2						6
	Модульний контроль № 2	2						2	
	Залік					2			
	Разом за 2 модуль	**30**	**8**					**2**	**20**
МОДУЛЬ 3. АПРОБАЦІЯ ТА ПУБЛІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ									
3.1.	Бібліографічні стандарти, бібліографічний опис та бібліографічні посилання	8	2						6
3.2.	Апробація та впровадження результатів наукових досліджень	12	4						8
3.3.	Вимоги до змісту, структури та оформлення рукопису дисертації	8	2						6
	Модульний контроль № 3	2						2	
	Разом за 3 модуль	**30**	**8**					**2**	**20**
МОДУЛЬ 4. ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ									
4.1.	Сутність і принципи академічної доброчесності та академічна відповідальність у науковій діяльності	12	4						8
4.2.	Нормативні вимоги та організаційні складові захисту дисертації і присудження ступеня доктора філософії	16	4						12
	Модульний контроль № 4	2						2	
	Разом за 4 модуль	**30**	**8**					**2**	**20**
	Разом з дисципліни	**120**	**32**					**8**	**80**

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД ДОСЛІДНИЦЬКИМ ПРОЄКТОМ

ТЕМА 1.1. Вступ до курсу. нормативно-правова база та керівні документи, що регламентують науково-дослідну діяльність

Анотація до лекції 1.1.

У вступі до курсу слід наголосити на актуальності навчальної дисципліни, необхідності засвоєння організаційних засад науково-дослідної роботи, опанування організаційними аспектами підготовки дослідницького проєкту, оволодіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації та методами наукового пізнання, набуття необхідних знань та навичок з оформлення дисертації.

Основну частину лекції становить вивчення нормативних і керівних документів, що регламентують підготовку та захист дисертації, а це закони України та документи органів державного управління, які здійснюють керівництво сферою освіти й науки. Заклади вищої освіти та наукові установи можуть створювати свої керівні документи щодо організації наукових досліджень, підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації та захисту дисертацій. Лекція також передбачає надання базових категорійних понять, які розкривають теоретичні та практичні аспекти наукових досліджень.

План

1. Положення Закону України «Про вищу освіту» щодо наукової діяльності.
2. Нормативно-правові та підзаконні акти, що регламентують виявлення фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації.
3. Вимоги Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації.
4. Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук: основні вимоги.
5. Нормативні та керівні документи Міністерства освіти і науки щодо підготовки і захисту дисертації.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

1. Вкажіть основні нормативно-правові документи, що регламентують підготовку та захист дисертації.
2. Назвіть основні положення Закону України «Про вищу освіту», що визначає механізм підготовки наукових кадрів в аспірантурі.
3. Розкрийте суть третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

4. Вкажіть вимоги Закону України «Про вищу освіту» до наукового ступеня доктора філософії.
5. Сформулюйте вимоги Закону України «Про вищу освіту» щодо академічного плагіату.
6. Визначте правові, організаційні та фінансові засади наукової і науково-технічної сфери, визначені Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність».
7. Назвіть наукові терміни щодо підготовки в аспірантурі, подані в Законі України «Про наукову та науково-технічну діяльність».
8. Вкажіть вимоги Закону України «Про вищу освіту» до наукового ступеня доктора наук.
9. Охарактеризуйте зміст Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.201 № 261.
10. Розкрийте основний зміст Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44.
11. Назвіть керівні документи, що регламентують діяльність аспірантури і які ухвалює заклад вищої освіти.

Література до теми 1.1. (з переліку рекомендованих джерел): 1, 3, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 63.

ТЕМА 1.2. Організаційні засади та основні етапи підготовки дослідницького проєкту

Анотація до лекції 1.2.

Лекція передбачає розкриття змісту поняття дослідницького проєкту, дисертації як виду дослідницького проєкту, сприяє набуттю аспірантами вміння правильно організувати процес дослідницької роботи на всіх її етапах. На підготовчому етапі – вибору і затвердження теми, відпрацювання структури дисертації, визначення об’єкта і предмета, мети і наукових завдань дослідження, окреслення його наукової новизни, теоретичної і практичної значущості.

Етап системного збору матеріалів за темою дисертації, їх первинна обробка і оцінка. Підходи і прийоми роботи над текстом дисертації. Завершальний етап – оформлення рукопису дисертації.

План

1. Дослідницький проєкт: зміст поняття.
2. Організація дослідницької роботи аспіранта.
3. Підготовчий етап роботи над науковим дослідженням.
4. Системний збір матеріалів за темою дослідження.
5. Робота над текстом дисертації.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. У чому полягає суть організації роботи над дослідницьким проєктом?
2. Охарактеризуйте основні етапи підготовки та захисту дисертації.
3. З'ясуйте суть підготовчого етапу наукового дослідження.
4. Вкажіть основні вимоги до назви (теми) дисертації.
5. Обґрунтуйте вибір теми вашої дисертації.
6. Що називають об'єктом і предметом дослідження? Як вони співвідносяться?
7. Назвіть основні вимоги до окреслення мети й наукових завдань дослідження.
8. Сформулюйте наукові завдання вашої дисертації.
9. Вкажіть методи системного збору матеріалів за темою дослідження.
10. Опишіть методику первинної обробки й оцінки наявних матеріалів і фактів.
11. Назвіть основні методичні підходи в роботі над текстом дисертації.
12. Які заходи передбачає завершальний етап підготовки дисертації?

Література до теми 1.2. (з переліку рекомендованих джерел): 3, 10, 11, 17, 19, 25, 27, 30, 31, 35, 56, 66, 73.

ТЕМА 1.3. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Анотація до лекції 1.3.

Інформаційне забезпечення – це сукупність наукової інформації і способів її пошуку, обробки, накопичення, збереження, систематизації та узагальнення з метою використання в процесі наукових досліджень. Сутність наукової інформації та принципи її формування.

Джерела наукової інформації. Пошук і збір наукової інформації. Робота з бібліотечними та архівними фондами. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази й банки даних. Пошук в Інтернеті та робота з автоматизованими інформаційно-пошуковими системами.

Електронні бібліотеки та цифрові архіви. Інтегрований ресурс «Електронна Україніка» – зведений бібліографічний та цифровий ресурсу всієї документальної спадщини України з організацією доступу до науково-довідкових, бібліографічних і текстових ресурсів, репрезентації оригіналів документів у цифровому форматі з широкими можливостями представлення на сайтах бібліотек та архівів, наукових установ у глобальній світовій мережі. Інтегрований ресурс електронної бібліотеки «Культура України».

План

1. Роль і місце інформації в науковому дослідженні.
2. Принципи формування наукової інформації.
3. Джерела наукової інформації.
4. Пошук і збір наукової інформації. Робота з бібліотечними й архівними фондами.
5. Пошук в Інтернеті та робота з автоматизованими ..... інформаційно-пошуковими системами.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

1. Вкажіть значення і роль наукової інформації для дослідження.
2. Розкрийте принципи формування наукової інформації.
3. Означте методи пошуку та збору наукової інформації.
4. Назвіть основні джерела наукової інформації.
5. Окресліть методи роботи з бібліотечними й архівними фондами.
6. Назвіть основні бібліотеки, архіви, у яких маєте намір працювати з теми дисертації.
7. Охарактеризуйте види бібліотечних каталогів.
8. Опишіть методику пошуку в інтернеті та роботи з автоматизованими інформаційно-пошуковими системами.
9. Охарактеризуйте стан розвитку електронних бібліотек в Україні.
10. Які перспективи формування в Україні загальнодержавного цифрового культурологічного консолідованого ресурсу?

Література до теми 1.3. (з переліку рекомендованих джерел): 2, 3, 8, 9, 10, 11, 21, 24, 25, 28, 35, 40, 42, 48, 49, 50, 53, 60, 66, 67.

ТЕМА 1.4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИ РОБОТИ З НАУКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ

Анотація до лекції 1.4.

Вивчення літератури з теми як форма наукової роботи аспіранта. Основні завдання роботи з науковою літературою. Етапи роботи з літературою. Рекомендації щодо методики роботи з науковою літературою. Система

накопичення відомостей (про публікації, анотації, цитування, витяги з текстів, складання словника нових термінів тощо).

Методика цитування. Основні правила цитування. Вимоги до бібліографічного опису цитованих джерел.

Основні завдання огляду літератури з теми в науковому дослідженні. Представлення результатів огляду наукової літератури з теми дисертації.

Аналіз і узагальнення наукової літератури. Основні функції аналізу наукової літератури. Культура та дотримання етичності подачі результатів аналізу наукової літератури.

Наукові факти як основа наукового знання. Точність, об'єктивність і достовірність наукових фактів.

План

1. Вивчення літературних джерел як форма наукової роботи.
2. Завдання та методи роботи з науковою літературою.
3. Основні завдання огляду літератури в науковому дослідженні.
4. Аналіз наукової літератури та його функції.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.

1. Визначте основні завдання роботи з науковою літературою.
2. Виділіть етапи роботи з науковою літературою.
3. Виокремте методичні прийоми роботи з науковою літературою.
4. Сформулюйте правила цитування джерел у дисертації.
5. Які завдання огляду наукової літератури з теми дослідження?
6. Охарактеризуйте науковий факт як елемент наукового знання.
7. Від чого залежить рівень достовірності наукових публікацій?
8. Як потрібно представляти в дисертації огляд літератури з теми роботи?
9. Для чого варто фіксувати виноски при опрацюванні джерел? Як можна їх робити?
10. Здійсніть аналіз наукової літератури з вашої теми дослідження.

Література до теми 1.4. (з переліку рекомендованих джерел): 3, 9, 11, 19, 25, 27, 31, 35, 39, 42, 48, 49, 50, 53, 58, 59, 63, 66, 67, 73.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Контрольна робота до модуля І

Дати письмову відповідь на питання:

Варіант 1

1. Основні положення Закону України «Про вищу освіту».

2. Організація дослідницької роботи науковця.
3. Етапи роботи над науковим дослідженням.

Варіант 2

1. Нормативні та керівні документи Міністерства освіти і науки щодо підготовки і захисту дисертації на здобуття наукового ступеня.
2. Роль і місце інформації в науковому дослідженні.
3. Робота з бібліотечними та архівними фондами.

МОДУЛЬ 2. РОБОТА НАД НАУКОВИМ ТЕКСТОМ

ТЕМА 2.1. Методологія і методи наукових досліджень і їх класифікація

Анотація до лекції 2.1.

Важливість уявлень про методологію та методи наукової творчості для дослідника. Визначення методології наукових досліджень. Основні функції методології. Філософська, або фундаментальна методологія. Загальнонаукова методологія та її принципи (історичний, термінологічний, системний (системно-функціональний, системно-діяльнісний, системно-генетичний, системно-синергетичний), інформаційний, аксіологічний (ціннісний), пізнавальний (когнітивний), моделювання тощо).

Методи наукових досліджень: визначення та класифікація (всезагальні, загальнонаукові, конкретно-наукові). Загальнонаукові методи як шлях теоретичного
та емпіричного пізнання предмета дослідження. Методи теоретичного дослідження, методи емпіричного рівня дослідження, методи, що застосовуються на теоретичному й емпіричному рівнях дослідження. Конкретно-наукові (спеціальні) методи наукових досліджень.

План

1. Методологія наукових досліджень та її основні принципи.
2. Класифікація методів наукових досліджень.
3. Загальнонаукові методи як шлях теоретичного та емпіричного пізнання предмета дослідження
4. Конкретнонаукові (спеціальні) методи наукових досліджень.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Що називають методологією наукових досліджень?
2. Назвіть основні функції методології наукових досліджень.
3. Виділіть основні методологічні принципи наукових досліджень.
4. У чому суть філософської, або фундаментальної, методології?

5. Охарактеризуйте загальнонаукову методологію і її принципи.
6. Поясніть роль інформаційного підходу як принципу загальнонаукової методології в науковому пошуку.
7. Проілюструйте застосування принципу моделювання у вашому науковому дослідженні.
8. Як класифікують методи наукових досліджень?
9. Розкрийте зміст методів емпіричного дослідження.
10. Охарактеризуйте загальнонаукові методи дослідження.
11. Вкажіть характерні риси конкретно-наукових (спеціальних) методів дослідження.
12. Які конкретно-наукові методи дослідження будуть застосовані у вашому дослідженні?

Література до теми 2.1. (з переліку рекомендованих джерел): ***3****, 6, 10, 11, 30, 33, 34, 35, 36, 38, 58, 63.*

ТЕМА 2.2. НАУКОВА МОВА. НАУКОВИЙ СТИЛЬ МОВЛЕННЯ. ВИМОГИ ДО НАУКОВОГО ТЕКСТУ

Анотація до лекції 2.2.

Мовностилістична культура дисертації. Стилістично недоброякісні та стилістично довершені наукові тексти. Відповідальність науковця за кожне написане слово. Проблеми опанування науковим стилем мовлення. Висока мовна культура й розвинуті стилістичні навички – професійна вимога до вченого. Система часових, просторових і логічних зв'язків. Стиль писемної наукової мови.

Головні чинники виразності наукового тексту: ясність, точність, стислість, лаконічність. Композиційна довершеність наукового тексту та шляхи її досягнення. Розмежування головного і другорядного. Поділ на абзаци і мікротеми. Мовні кліше та їх роль в побудові мікротем.

Інші виражальні можливості наукового тексту: авторська індивідуальність, розмовність у науковому тексті, експресивність, простота і дохідливість.

Читабельність як стильовий елемент наукової мови. Механізмами впливу на реципієнта: увага, цікавість, радість пізнання. Процеси ідентифікації, співдумання, антиципації в розумовій діяльності читача. Проблемний виклад, діалогічність та недомовленість в науковому тексті.

План

1. Сутність наукової мови і її роль у науковому дослідженні.
2. Проблеми опанування науковим стилем мовлення.
3. Головні чинники виразності наукового тексту.
4. Композиційна довершеність наукового тексту і шляхи її досягнення.
5. Читабельність як стильовий елемент наукової мови.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2.

1. Обґрунтуйте сутність наукової мови і її роль в науковому дослідженні.
2. Вкажіть значення наукового стилю мовлення в дисертації.
3. Окресліть проблеми опанування вченими науковим стилем мовлення.
4. Охарактеризуйте виразність як стильовий елемент наукового мовлення.
5. Опишіть ясність як важливий чинник виразності наукового тексту.
6. Висвітліть стислість як ознаку наукового стилю.
7. У чому полягає композиційна довершеність наукового тексту? Які шляхи її досягнення?
8. Простежте авторську індивідуальність в науковій творчості.
9. Розкрийте значення розмовних елементів у науковому стилі.
10. Проаналізуйте експресивність як мірило емоційних засобів у науковому тексті.
11. Обґрунтуйте простоту й дохідливість як істотні ознаки наукових знань.
12. Вкажіть умови підвищення читабельності як стильового елемента наукового мовлення.

Література до теми 2.2. (з переліку рекомендованих джерел): 3, 4, 17, 29, 31, 35, 39, 44, 45, 51, 52, 54, 56, 64, 69, 73, 75, 76.

ТЕМА 2.3. НАУКОВИЙ ЖАРГОН, ЙОГО ОЗНАКИ, ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Анотація до лекції 2.3.

Науковий жаргон як спотворена форма наукового мовлення, що надає неістотним або неновим ідеям видимість важливості й новизни. Мовні засоби наукового жаргону (лексичні, синтаксичні, композиційні). Ознаки наукового жаргону: термінологічні зловживання і зайві запозичення, недоброякісний науковий текст, якому властиві незграбні, штучні ускладнення мовлення, надмір віддієслівних іменників і надто довгі, заплутані речення, багато- та марнослів’я, надмірна ускладненість, нечіткість думки.

Причини появи наукового жаргону: нелогічне мислення, погане володіння мовою, розлади мислення і мовлення, навмисне заплутування змісту (маніпуляції), вплив постмодернізму, гіпертрофія логосфери, новизна ідеї.

Небезпека наукового жаргону та шляхи його подолання.

План

1. Проблема наукового жаргону в наукових дослідженнях.
2. Основні ознаки наукового жаргону.
3. Причини появи наукового жаргону.
4. Небезпека наукового жаргону.
5. Шляхи подолання наукового жаргону.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.

1. Що називають науковим жаргоном? Назвіть основні його ознаки.
2. Назвіть види термінологічних зловживань.
3. Простежте непотрібні мовні запозичення. Вкажіть їх причини.
4. Знайдіть у наукових текстах задовгі речення. Проаналізуйте доцільність їх побудови. Запропонуйте відредагований варіант речень.
5. Як нагромадження іменників впливає на сприйняття наукового тексту?
6. Що в наукових текстах називають багатослів'ям? Охарактеризуйте його різновиди.
7. Як марнослів'я впливає на якість наукового тексту?
8. Назвіть причини появи наукового жаргону.
9. Чи небезпечний науковий жаргон як явище для науки й суспільства?
10. Окресліть шляхи подолання наукового жаргону.

Література до теми 2.3. (з переліку рекомендованих джерел): 3, 4, 29, 31, 35, 43, 44, 45, 51, 52, 55, 56, 61, 64, 65, 69, 70, 71, 73, 74.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Контрольна робота до модуля ІІ

Дати письмову відповідь на питання:

Варіант 1

1. Методологія наукових досліджень.
2. Наукова мова та її роль у науковому дослідженні.
3. Проблеми наукового жаргону в наукових дослідженнях.

Варіант 2

1. Класифікація методів наукових досліджень.
2. Композиційна довершеність наукового тексту і шляхи її досягнення.
3. Причини появи та шляхи подолання наукового жаргону.

МОДУЛЬ ІІІ. АПРОБАЦІЯ ТА ПУБЛІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ТЕМА 3.1. Бібліографічні стандарти, бібліографічний опис і бібліографічні посилання

Анотація до лекції 3.1.

Роль стандартів у презентації наукового дослідження. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Класифікація бібліографічних описів: одноріневий, багаторівневий, монографічний, зведений, аналітичний,

авторський, безавторський. Основні елементи бібліографічного опису. Мова бібліографічного опису. Пунктуація в бібліографічному описі.

Приклади оформлення документів у списку джерел відповідно до ДСТУ 7.1:2006. Види бібліографічних посилань. Стандарт ДСТУ 8302 2015.

Види бібліографічних посилань розрізняють: за складом елементів бібліографічного запису; за повторністю наведених посилань; за місцем розташування в документі. Бібліографічні посилання на електронний документ. Складання бібліографічного посилання на архівний документ.

План

1. Роль стандартів у презентації результатів наукового дослідження.
2. Бібліографічні описи та їх класифікація.
3. Основні елементи бібліографічного опису.
4. Приклади оформлення документів у списку джерел відповідно до ДСТУ 7.1:2006.
5. Види бібліографічних посилань. Стандарт ДСТУ 8302 2015.
6. Особливості складання бібліографічного посилання на архівний документ.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

1. У чому полягає важливість бібліографічних стандартів для презентації результатів наукових досліджень?
2. Охарактеризуйте значення бібліографічних описів для наукових досліджень.
3. Наведіть класифікацію бібліографічних описів.
4. Перечисліть основні елементи бібліографічного опису.
5. Вкажіть особливості оформлення списку використаних джерел відповідно до стандарту ДСТУ 7.1. 2006.
6. Надайте визначення бібліографічного посилання.
7. Розкрийте види бібліографічних посилань.
8. Опишіть бібліографічне посилання на архівне джерело.
9. Зробіть бібліографічне посилання на електронний ресурс.

Література до теми 3.1. (з переліку рекомендованих джерел): 3,15, 17, 22, 26, 31, 35, 41, 46, 47, 49, 56, 59.

ТЕМА 3.2. Апробація та впровадження результатів наукових досліджень

Анотація до лекції 3.2.

Сутність апробації та впровадження результатів наукових досліджень. Важливість досконало володіти методикою підготовки праць до публікування. Участь в роботі наукових конференцій, виступ на науковій конференції. Техніка

підготовки тез. Особливості підготовки тез до публікування. Структура тез і алгоритм їх написання. Типові помилки, що трапляються в тезах.

Наукова доповідь і її цілі. Загальне призначення наукової доповіді. Методи підготовки наукової доповіді. Структура тексту доповіді. Можливі недоліки наукової доповіді.

Підготовка та публікація статей за результатами наукового дослідження. Види наукових статей: наукові, науково-технічні, науково-методичні, дискусійні з конкретних досліджень, а також оглядові. Оглядові статті: аналітичні, реферативні, тематичні.

Вимоги до опублікування статей. Фахові наукові видання. Вимоги щодо зарахування публікацій за темою дисертації. Вимоги до опублікування монографій.

План

1. Підготовка та публікування тез.
2. Наукова доповідь і її цілі.
3. Робота над статтями.
4. Вимоги Міністерства освіти і науки до опублікування статей.
5. Публікування статей у фахових наукових журналах.
6. Вимоги до опублікування монографії.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

1. Визначте вимоги щодо публікування тез виступів на наукових конференціях.
2. Сформулюйте вимоги до наукових доповідей.
3. Назвіть основні вимоги наказу Міністерства освіти і науки «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук» від 17.102012 № 1112.
4. Розкрийте зміст наказу Міністерства освіти і науки «Про затвердження порядку формування Переліку наукових фахових видань України» від 15.01.2018 № 32.
5. Вкажіть вимоги до статей, що публікують у наукових фахових періодичних виданнях.
6. Охарактеризуйте особливості публікацій в електронних наукових фахових виданнях.
7. Опишіть систему індексування статті з присвоєнням індексу DOI – цифрового ідентифікатора об’єкта.
8. Проілюструйте вимоги до публікування статей у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних та в закордонних виданнях.
9. Окресліть основні вимоги до опублікованої монографії, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук.

Література до теми 3.2. (з переліку рекомендованих джерел): 3, 4, 5, 11, 15, 22, 26, 29, 31, 35, 40, 41, 46, 47, 55, 59, 71, 73.

ТЕМА 3.3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ, СТРУКТУРИ

ТА ОФОРМЛЕННЯ РУКОПИСУ ДИСЕРТАЦІЇ

Анотація до лекції 3.3.

Дисертація як кваліфікаційна праця. Загальні вимоги до змісту дисертації. Вимоги до теми дисертації. Основа змісту – принципово новий матеріал: опис відкритих фактів, явищ і закономірностей, а також узагальнення вже відомих до них з інших наукових позицій або аспектів. Зміст повинен відповідати вимогам оригінальності, унікальності та неповторності наведених положень, мати високий ступінь абстрагування, активне застосування засобів логічного мислення, аргументованість суджень і точність наведених відомостей.

Структура дисертації. Вимоги до оформлення структурних елементів**.** Титульний аркуш, оформлення анотації, змісту та переліку умовних позначень.

Оформлення вступу: обґрунтування вибору теми дослідження, формулювання об’єкта і предмета, визначення мети і наукових завдань, вибір методів, формулювання наукової новизни отриманих результатів та практичного значення, визначення особистого внеску здобувача, анонсування структури дисертації і її загального обсягу, надання інформації щодо публікацій дисертанта.

Рубрикація тексту – його поділ на складові частини: розділи, підрозділи, пункти, підпункти, абзаци. Правила оформлення умовних скорочень, ілюстрацій, таблиць, додатків та їх нумерації.

Загальні висновки дисертації. Вимоги до списку публікацій, що відображають результати дослідження.

План

1. Основні вимоги до змісту дисертації.
2. Структура дисертації.
3. Оформлення вступу дисертації.
4. Рубрикація тексту.
5. Правила оформлення умовних скорочень, ілюстрацій, таблиць, додатків та їх нумерації.
6. Вимоги до списку публікацій про результати дисертації.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.3.

1. Сформулюйте загальні вимоги до змісту дисертації.
2. Назвіть основні структурні елементи дисертації.
3. Вкажіть основні вимоги наказу Міністерства освіти і науки «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.2017 № 40.
4. Проаналізуйте основні вимоги до структури дисертації.
5. Означте структуру вашого наукового дослідження.
6. Здійсніть аналіз стану наукової розробки теми вашої дисертації.
7. Розкрийте об’єкт і предмет вашої дисертаційної роботи.

8. Обґрунтуйте наукову новизну вашої дисертації.
9. Доведіть практичну значущість теми вашої дисертації.
10. Охарактеризуйте основні вимоги до висновків наукового дослідження.
11. Назвіть основні вимоги до нумерації в дисертації.
12. Вкажіть вимоги до оформлення таблиць і формул.
13. Назвіть вимоги до оформлення списку використаних джерел.
14. Окресліть правила оформлення додатків.

Рекомендовані джерела до теми 3.3. *(з переліку рекомендованих джерел): 3, 5, 11, 17, 26, 29, 35, 41, 55, 56, 59, 66, 73, 74.*

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Контрольна робота до модуля ІІІ

Дати письмову відповідь на питання:

Варіант 1

1. Бібліографічні описи та їх класифікація.
2. Підготовка та публікація наукових тез і доповідей у збірниках конференцій.
3. Вимоги до змісту та структури дисертації.

Варіант 2

1. Види бібліографічних посилань. Стандарт ДСТУ 8302 2015.
2. Публікація статей у фахових наукових виданнях.
3. Вимоги до оформлення рукопису дисертації.

МОДУЛЬ IV.
ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ТЕМА 4.1. СУТНІСТЬ І ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація до лекції 4.1.

Проблема академічної доброчесності в науковому середовищі. Основні принципи академічної доброчесності в науковій діяльності. Контроль за дотриманням академічної доброчесності. Основні види порушень академічної доброчесності. Закон України «Про вищу освіту» про проблему академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності, зокрема текстових запозичень у наукових дослідженнях **(**академічного плагіату).

Відповідальність наукового керівника, голови та членів разової спеціалізованої вченої ради, у якій відбувся захист дисертації, та офіційних опонентів, які надали позитивні висновки на дисертацію, в якій виявлено факти

академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації. Вимоги чинних нормативно-правових документів щодо академічної доброчесності. Порядок скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та / або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

План

1. Сутність та основні принципи академічної доброчесності.
2. Основні види порушень академічної доброчесності.
3. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності в науковій діяльності.
4. Вимоги чинних нормативно-правових документів щодо академічної доброчесності.
5. Порядок скасування рішення про присудження ступеня доктора філософії через встановлення факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.

1. Надайте визначення академічної доброчесності.
2. Назвіть основні принципи академічної доброчесності.
3. Вкажіть види порушень академічної доброчесності.
4. Надайте визначення академічного плагіату.
5. Назвіть заходи із запобігання академічному плагіату та напрями боротьби з ним.
6. Як уникнути плагіату при роботі над дисертацією?
7. Висвітліть правові норми відповідальності за академічний плагіат.
8. Які документи визначають академічну відповідальність за порушення академічної доброчесності?
9. Назвіть вимоги щодо проблеми академічного плагіату в Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197.
10. Які вимоги до вирішення проблеми академічного плагіату вказано в Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44.
11. Викладіть порядок скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку зі встановленням факту академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.
12. Опишіть процедуру розгляду Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти питання щодо скасування рішення разової спеціалізованої

вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку зі встановленням факту академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

Література до теми 4.1. (з переліку рекомендованих джерел): 3, 10, 13, 16, 20, 23, 32, 33, 35, 37, 57, 62, 63, 66, 67.

ТЕМА 4.2. Нормативні вимоги та організаційні складові захисту дисертації та присудження ступеня доктора філософії

Анотація до лекції 4.2.

Захист дисертації – завершальний етап дослідницького проєкту. Основні вимоги «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44. Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача. Вимоги до дисертації як праці, в якій повинні міститися нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, що виконують конкретне наукове завдання, та мають істотне значення для певної галузі знань.

Порядок надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Подання заяви про створення разової ради для захисту дисертації, процедура її створення ті вимоги до її персонального складу. Вимоги до відгуків рецензентів та опонентів на дисертацію здобувача. Публічний захист дисертації на засіданні разової вченої ради. Порядок ухвалення рішення разової ради про присудження (відмову в присудженні) ступеня доктора філософії. Правові наслідки скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії. Фінансове та організаційне забезпечення атестації здобувача.

План

1. Процедура захисту дисертації і присудження ступеня доктора філософії.
2. Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача та дисертації доктора філософії.
3. Порядок отримання здобувачем висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.
4. Процедура створення разової спеціалізованої вченої ради,і вимоги до її персонального складу.
5. Вимоги до відгуків рецензентів та опонентів на дисертацію здобувача.
6. Порядок і процедура публічного захисту дисертації на засіданні разової ради.
7. Порядок ухвалення рішення разової ради про присудження (відмову в присудженні) ступеня доктора філософії.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.

1. Вкажіть вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача та дисертації доктора філософії.
2. Назвіть порядок отримання здобувачем висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.
3. Опишіть процедуру створення разової спеціалізованої вченої ради.
4. Назвіть вимоги, що висувають до членів разової спеціалізованої вченої ради.
5. Вкажіть вимоги до списку публікацій про результати дисертації.
6. Які документи має подати здобувач до спеціалізованої вченої ради?
7. Які вимоги висувають до висновку наукового керівника?
8. Назвіть вимоги до відгуків рецензентів та опонентів на дисертацію здобувача.
9. Висвітліть порядок подання дисертації до ради.
10. Окресліть порядок і процедуру публічного захисту дисертації на засіданні разової ради.
11. Відтворіть зміст висновку і порядок ухвалення рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії.
12. Вкажіть порядок видачі здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.
13. Наведіть причини і порядок можливого скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії.
14. Який порядок розгляду порушення процедури захисту дисертації Апеляційним комітетом?
15. Які норми фінансового та організаційного забезпечення атестації здобувача?

Література до теми 4.2. (з переліку рекомендованих джерел): 3, 12, 13, 17, 20, 23, 26, 32, 37, 41, 57, 62.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Контрольна робота до модуля IV

Дати письмову відповідь на питання:

Варіант 1

1. Сутність та основні принципи академічної доброчесності.
2. Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача.
3. Порядок і процедура публічного захисту дисертації.

Варіант 2

1. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності в науковій діяльності.

2. Вимоги до рівня дисертації доктора філософії.

3. Порядок отримання здобувачем висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

(за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	**2 модуль**	**3 модуль**	**4 модуль**
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	1	4x1=4	4x1=4	4x1=4	4x1=4
2	Участь у семінарських заняттях	4	3x4=12	3x4=12	3x4=12	3x4=12
3	Модульна контрольна робота	4	1x4=4	1x4=4	1x4=4	1x4=4
	Усього за модуль		**20**	**20**	**20**	**20**
	Екзамен	**20**				
	Разом з дисципліни	**20+20+20+20+20 = 100 балів**				

5. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

(На основі цих питань формуються екзаменаційні білети (не менше 30 білетів) по 3 питання в кожному)

1. У чому полягає важливість вивчення навчальної дисципліни «Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень»?
2. Окресліть основні завдання, що покладаються на навчальну дисципліну«Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень»
3. Що має знати аспірант в результаті вивчення навчальної дисципліни?
4. Наведіть перелік вмінь, що формуються у аспірантів в результаті вивчення навчальної дисципліни.
5. Охарактеризуйте структуру навчальної дисципліни. «Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень».
6. Проаналізуйте зміст тематичного плану навчальної дисципліни «Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень».
7. Перерахуйте основні нормативно-правові документи, регламентуючі підготовку і захист дисертації.
8. Назвіть основні положення Закону України «Про вищу освіту», регламентуючі підготовку наукових кадрів в аспірантурі.
9. Розкрийте суть третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.
10. Які вимоги Закону України «Про вищу освіту» до наукового ступеня доктора філософії.
11. Окресліть повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, визначені у Законі України «Про вищу освіту» щодо підготовки наукових кадрів в аспірантурі.
12. Сформулюйте вимоги Закону України «Про вищу освіту» щодо академічного плагіату.
13. Означте правові, організаційні та фінансові засади наукової і науково-технічної сфери визначені Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність».
14. Наведіть перелік наукових термінів щодо підготовки в аспірантурі, які подані в Законі України «Про наукову та науково-технічну діяльність».
15. Охарактеризуйте зміст «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.
16. Розкрийте зміст «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167.

17. Назвіть керівні документи, регламентуючі діяльність аспірантури, які ухвалюються закладом вищої освіти.
18. У чому полягає суть організаційних засад підготовки дослідницького проекту?
19. Охарактеризуйте основні етапи підготовки і захисту дисетації.
20. З'ясуйте суть підготовчого етапу наукового дослідження.
21. Визначте основні вимоги до назви (теми) дисертації.
22. Обґрунтуйте вибір теми Вашої дисертації.
23. Дайте визначення об'єкта і предмета дослідження та охарактеризуйте їх співвідношення.
24. Окресліть основні вимоги до формулювання мети і наукових завдань дослідження.
25. Сформулюйте наукові завдання Вашого дисертаційного дослідження.
26. Викладіть методи системного збору матеріалів за темою дослідження.
27. Опишіть методику первинної обробки і оцінки наявних матеріалів і фактів.
28. Виявіть основні організаційні засади роботи над текстом дисертації.
29. Які заходи передбачає завершальний етап підготовки дисертації?
30. Розкрийте значення і роль наукової інформації для наукового дослідження.
31. Висвітліть принципи формування наукової інформації.
32. Означте методи пошуку і збору наукової інформації.
33. Назвіть основні джерела наукової інформації.
34. Окресліть методи роботи з бібліотечними і архівними фондами.
35. Перечисліть основні бібліотеки і архіви у яких Ви маєте намір працювати з Вашої теми дисертації.
36. Охарактеризуйте види бібліотечних каталогів.
37. Опишіть методику пошуку в Interneti та роботи з автоматизованими інформаційно-пошуковими системами.
38. Охарактеризуйте стан розвитку електронних бібліотек в Україні.
39. Як перспективи формування в Україні загальнодержавного цифрового культурологічного консолідованого ресурсу?
40. Яке місце і роль наукометрії в дослідженнях наукової інформації.
41. Для чого необхідно вивчення наукової літератури?
42. Охарактеризуйте літературу, яку маєте намір використовувати у своєму науковому дослідженні.
43. Визначте основні завдання роботи з науковою літературою.
44. Виділіть етапи роботи з науковою літературою.
45. Виокремте методичні прийоми роботи з науковою літературою.
46. Сформулюйте правила цитування джерел при науковому дослідженні.
47. Які завдання огляду наукової літератури за темою дослідження.
48. Здійсніть аналіз наукової літератури з Вашої теми дослідження.
49. Окресліть функції аналізу наукової літератури.
50. Надайте визначення методології наукових досліджень.
51. Назвіть основні функції методології наукових досліджень
52. Виділіть основні методологічні принципи наукових досліджень.
53. Визначте суть філософської або фундаментальної методології.

54. Охарактеризуйте загальнонаукову методологію та її принципи.
55. Розкрийте суть інформаційного підходу як принципа загальнонаукової методології
56. Проілюструйте застосування принципу моделювання у Вашому науковому дослідженні.
57. Відтворіть класифікацію методів наукових досліджень.
58. Надайте характеристику методів емпіричного дослідження.
59. Охарактеризуйте загальнонаукові методи дослідження.
60. Визначте характерні риси конкретнонаукових (спеціальних) методів дослідження.
61. Висвітліть конкретно-наукові методи наукових досліджень, що будуть застосовані у Вашому дослідженні.
62. Обґрунтуйте сутність наукової мови і її роль в науковому дослідженні.
63. Оцініть значення наукового мовного стилю в науковій роботі.
64. Окресліть проблеми опанування вченими науковою мовою і науковим мовним стилем.
65. Охарактеризуйте виразність як стильовий елемент наукового мовлення.
66. Опишіть ясність як важливий чинник виразності наукового тексту.
67. Висвітліть стислість як обличчя наукового стилю.
68. Покажіть композиційну довершеність наукового тексту і шляхи її досягнення.
69. Простежте авторську індивідуальність в науковій творчості.
70. Розкрийте значення розмовних елементів для наукового стилю.
71. Проаналізуйте експресивність як мірило емоційних засобів у науковому тексті.
72. Визначте простоту і дохідливість як істотні ознаки наукових знань.
73. Охарактеризуйте основні чинники підвищення читабельності як стильового елементу наукового мовлення.
74. Висвітліть сутність і надайте визначення наукового жаргону.
75. Назвіть основні ознаки наукового жаргону.
76. Перечисліть види термінологічних зловживань.
77. Простежте непотрібні мовні запозичення і окресліть їх причини.
78. Покажіть задовгі речення як ознаку наукового жаргону.
79. Відтворіть нагромадження іменників і їх вплив на науковий текст.
80. Викладіть суть багатослів'я і його різновиди.
81. З'ясуйте вплив марнослів'я на якість наукового тексту.
82. Виявіть причини появи наукового жаргону.
83. У чому небезпека явища наукового жаргону для науки і суспільства?
84. Окресліть шляхи подолання наукового жаргону.
85. У чому полягає важливість бібліографічних стандартів для презентації результатів наукових досліджень?
86. Покажіть роль і значення бібліографічних описів для наукових досліджень.
87. Наведіть класифікацію бібліографічних описів.
88. Перечисліть основні елементи бібліографічного опису.

89. Висвітліть особливості оформлення списку використаних джерел, відповідно до стандарту ДСТУ 7.1. 2006.
90. Надайте визначення бібліографічного посилання.
91. Розкрийте види бібліографічних посилань.
92. Опишіть бібліографічне посилання на архівне джерело.
93. Охарактеризуйте особливості бібліографічного посилання на електронний ресурс.
94. Визначте вимоги щодо публікування тез виступів на наукових конференціях.
95. Сформулюйте вимоги до наукових доповідей.
96. Назвіть основні вимоги наказу Міністерства освіти і науки «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук» від 17 жовтня 2012 р. № 1112.
97. Розкрийте основні вимоги наказу Міністерства освіти і науки «Про затвердження порядку формування Переліку наукових фахових видань України» від 15 січня 2018 р. № 32..
98. Наведіть вимоги до статей, що публікуються у наукових фахових періодичних виданнях.
99. Охарактеризуйте особливості публікацій у електронних наукових фахових виданнях.
100. Опишіть систему індексування статті з присвоєнням індекса DOI – цифрового ідентифікатора об’єкта.
101. Проілюструйте вимоги до публікування статей у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних та у закордонних виданнях.
102. Окресліть основні вимоги до опублікованої монографії, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук.
103. Сформулюйте загальні вимоги до змісту дисертації.
104. Перечисліть основні структурні елементи дисертації.
105. Назвіть основні вимоги наказу Міністерства освіти і науки «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12 січня 2017 р. № 40.
106. Покажіть основні вимоги до структури дисертації.
107. Означте структуру Вашого наукового дослідження.
108. Здійсніть аналіз стану наукової розробки теми Вашого дисертаційного дослідження.
109. Розкрийте об’єкт і предмет Вашого дисертаційного дослідження.
110. Обґрунтуйте наукову новизну Вашої дисертації.
111. Доведіть практичну значущість теми Вашої дисертації.
112. Охарактеризуйте основні вимоги до висновків наукового дослідження.
113. Назвіть основні вимоги до нумерації в дисертації.
114. Наведіть вимоги до оформлення таблиць і формул.
115. Визначіть вимоги до оформлення списку використаних джерел.
116. Окресліть правила оформлення додатків.
117. Висвітліть процедуру утворення разової спеціалізованої вченої ради.

118 Назвіть вимоги, що висуваються до членів спеціалізованої вченої ради.
119. Наведіть вимоги до списку публікацій з опублікуванням наукових результатів дисертації.
120. Назвіть порядок отримання здобувачем висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.
121. Перечисліть перелік документів, що подає здобувач до спеціалізованої вченої ради.
122. Сформулюйте вимоги до висновку наукового керівника.
123. Розкрийте зміст висновку рецензентів.
124. Опишіть роботу здобувача з офіційними опонентами.
125. Окресліть порядок і процедуру публічного захисту дисертації на засіданні разової ради.
126. Відтворіть зміст висновку (рішення) спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії.
127. Наведіть порядок видачі здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.
128. Наведіть причини і порядок можливого скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософіїї.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АСПІРАНТА

Відповідь аспіранта оцінюється на:

Оцінку А (90-100) – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- аспірант виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
- застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
- володіє навичками івент-аналізу масових та елітарних практик;
- розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.

- **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - аспірант виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
  - але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;

- наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.

➢ **Оцінку C (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:
- відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
- наявні неточності у виконанні практичних завдань.

➢ **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь аспіранта є поверхневою, недостатньо аргументованою:
- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- не містить посилань на літературу;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;

➢ **Оцінку E (60-63)** – якщо відповідь аспіранта є поверхневою:
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

➢ **Оцінку FX (35-59)** – якщо аспірант не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:
- не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у студента чи їх безсистемність та поверховість;
- не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.

➢ **Оцінку F (1-34)** – якщо аспірант не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	Відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни:

1. *Литвин Сергій.* Місце і роль навчальної дисципліни «Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень» у підготовці докторів філософії в аспірантурах закладів вищої освіти (наукових установ) // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. К. : НАКККіМ, 2021. № 2. С. 7–14.
2. *Литвин С.Х. Добровольська В. В.* Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи здобувачів наукового ступеня доктора філософії // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. К. : НАКККіМ, 2021. № 3. С. 90–98.
3. *Литвин С.Х. Добровольська В.В.* Підготовка дослідницького проєкту та презентація результатів наукових досліджень : підручник. Київ : НАКККіМ, 2022. 268 с.

Основна:

4. *Андрієвська В. В.* Особливості текстотворчої діяльності науковця в контексті зростання його професійного досвіду // Наук. зап. Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка НПН України. Київ, 2011. Вип. 39. С. 46–61.
5. *Андрієвська В. В.* Проектування наукової статті. Психологічний аналіз початкового етапу текстотворення // Психологічні особливості творення наукового тексту: Методичні рекомендації. Київ : Педагогічна думка, 2008. С. 69–79.
6. *Білуха М.Т.* Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : АБУ, 2002. 480 с.
7. *Добровольська В.В.* Державна політика в галузі культури України: стан та розвиток системи управління документацією : монографія / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2017. 232 с.
8. *Добровольська В.В.* Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокомунікаційного простору культури в Україні : монографія / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2020. 356 с.
9. *Збанацька О.М.* Розвиток інформаційно-пошукових мов у пошукових системах бібліотек і архівів. Монографія / Міністерство культури України,

Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. Київ : НАКККіМ, 2017. 354 с.
10. *Мокін Б.І.* Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.
11. *Палеха Ю. І., Леміш Н. О.* Основи науково-дослідної роботи: навч. посібник. Київ : Ліра-К, 2013. 336 с.
12. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01.07. 2014 р. (зі змінами) // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text
13. Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань присудження наукових ступенів та лінзування освітньої дільності : Закон України № 1369-IX від 30 березня 2021 р. // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1369-20#Text
14. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 : наказ Міністерства освіти і науки України від 31 травня 2019 р., № 759 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0640-19#Text
15. Про внесення змін до Порядку формування Переліку наукових фахових видань, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 січня 2018 року № 32 : Наказ Міністерства освіти і науки України від 18 листопада 2020 р., № 1437 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0141-21#Text
16. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 №1700-VII / Верховна Рада України. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18.
17. Про затвердження вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р., № 40 // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text
18. Про затвердження Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні : постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р., № 865 // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/865-2018-n#Text
19. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) : постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р., № 261 // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-n#Text
20. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р., № 44 URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-i120122-44

21. Про затвердження Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії зі змінами до нього, введеними Постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 р., № 979 : постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р., № 167 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF#Text
22. Про затвердження порядку формування Переліку наукових фахових видань України : наказ Міністерства освіти і науки України від 15 січня 2018 р., № 32. // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0148-18#Text
23. Про затвердження Порядоку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук : постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р., № 1197 // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-n#Text
24. Про інформацію : Закон України : від 02. 10. 1992,№ 2657-XII (зі змінами). // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text
25. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон Уряїни № 848-VIII від 26. 11. 2016 р. // Верховна рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text
26. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук : наказ Міністерства освіти і науки від 23 вересня 2019 р., № 1220. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text
27. Про освіту : Закон України № 2145-VIII. від 05.09.2017 р. // Верховна рада України. Законодавство України. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
28. *Січкаренко Г.Г.* Документні джерела інформації : навч. посібник. Переяслав-Хмельницький, 2018. 212 с.
29. Типологія помилок у науковому тексті: Зб. наук. Праць. Черкаси, 2011. 119 с.
30. *Тулайдан В.* Основи наукових досліджень : навч.посібник. Ужгород : ДВНЗ Ужгород. нац. ун-т, 2017. 105 с.
31. Формування дослідницької культури молодих науковців. Колективна монографія / За ред. В.А. Семиченко. Київ : Педагогічна думка, 2007. 133 с.
32. *Харитонова О. І., Ульянова Г. О.* Захист авторських прав від плагіату : монографія / [за загальною редакцією О.І. Харитонової] ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса: Юридична література, 2014. 211 с.
33. *Чмиленко, Ф.О.* Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» Дніпро: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
34. *Чмир О.С.* Методологія наукових досліджень : підручник. 2-ге вид., переробл. І доповн. Київ : Знання, 2007. 317 с. (Серія «Вища освіта XXI ст.»).
35. *Шейко В. М., Кушнаренко Н.М*. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 6-те вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2008. 310 с.

36.*Юринець В.Є.* Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Додаткова:

37.Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України / Міністерство освіти і науки України. Київ, 2016. 41 с.
38.А*ндрійчук В.Г.* Сутнісний аспект методології наукових досліджень // Економіка агропромислового комплексу. Київ, 2016. С. 87–94.
39.*Андрущенко В.П.* Роздуми про освіту: Статті. Нариси. Інтерв'ю. Київ : Знання України, 2004. 738 с.
40.*Бруй О.* Відкритий доступ до наукової інформації: від ідеї до руху. [Київ], 2012. URL: http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2194.
41.Вимоги до опублікованої монографії, що подається на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук : наказ Міністерства освіти і науки України від 23 вересня 2019 року, № 1220.
42.*Воскобойнікова-Гузєва О.В.* Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери: генезис, концепції, модернізації : монографія. / НАН України. Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ : Академперіодика, 2014. 362 с.
43.*Герчанівська П.Е.* Параметри нового світу: премодернізм – модернізм – постмодернізм // Вісник Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2013. № 4. С. 34–38.
44.*Гінзбург М.Д.* Система правил українського ділового та наукового стилів // Укр. мова. Київ, 2006. № 2. С. 30–43.
45.*Данкіна Л.С.* Сучасна українська літературна мова (науковий стиль) : Навч. посібник. Харків : ХДЕУ, 2002. 124 с.
46.*ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання /* Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Чинний від 2007-07-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с.
47.*ДСТУ ГОСТ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання /* Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
48.*Дубровіна Л.А., Ковальчук Г.І.* Розвиток електронних інформаційних ресурсів рукописної та книжкової спадщини в Національній бібліотеці імені В.І. Вернадського та діяльність у галузі створення баз даних // Бібліотечний вісник. К. : НБУ ім. В.І. Вернадського, 2016. Вип. 1. С. 3–11.
49.*Дубровіна Л.А.* Рукописна та книжкова спадщина в сфері національної культури: створення традиційних та електронних ресурсів // Рукописна та книжкова спадщина України. Т. 18. К. : НБУ ім. В.І. Вернадського, 2014. С. 286–315.

50. *Дубровіна Л.А.* Бібліотеки в системі інституцій національної пам'яті України та національної культурної спадщини // Рукописна та книжкова спадщина України. Т. 20. К. : НБУ ім. В.І. Вернадського, 2016. С. 232–251.
51. *Дудик П.С*. Стилістика української мови. К.: Академія, 2005. 368 с.
52. *Єрмоленко С. Я.* Науковий стиль // Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. С. 42–422.
53. *Збанацька О.М.* Комунікаційні засади документної евристики. Монографія. Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2018. 377 с.
54. *Зелінська Н. В.* Який він, науковий стиль? // Культура слова. 1990. Вип. 38. С. 13–17.
55. *Зелінська Н.В.* Стаття у фаховому виданні: комунікація, імітація, профанація // Наука України у світовому інформаційному просторі: Зб. статей. 2013. Вип. 8. С. 54–60.
56. *Зосимов А. М., Голік В. П.* Дисертаційні помилки. 3-тє вид. Харків : Інжек, 2005. 216 с.
57. *Зуб В. М., Дем'яненко М. М.* Плагіат: його різновиди та заходи протидії // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2014. №. 4. С. 86–90.
58. *Креденець Н.Д*. Компетентнісна парадигма професійної підготовки фахівців // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: Зб. наук. Праць. Київ : Вінниця, 2004. С. 185–198.
59. *Кушнаренко Н.М. Удалова В.К.* Наукова обробка документів : підручник. 4-те вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2006. 334 с. (Серія «Вища освіта XXI ст.»).
60. *Муравцька Г.В.* Інформація як стратегічний ресурс організації науково-дослідного процесу // Демократичне врядування : наук. вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів. регіон. і-т держ. упр., 2015. Вип.15.
61. *Наумовець А.Г*. Імплементація англіцизмів в українській мові // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. Вип. IV. Київ, 2001. С. 9.
62. *Недогібченко, Є.* Академічна доброчесність: складові елементи // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2017. № 6. С. 13–21.
63. *Ніколаєнко С.М.* Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти. Київ : Прок-Бизнес, 2007. 175 с.
64. *Огієнко І.І.* Український стилістичний словник : підруч. кн. для вивч. укр. літ. мови. Львів: З друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1924. 496 с.
65. *Павлов І.П.* Pro et contra : Антологія. Упоряд. Ю. П. Голікова, К. А. Ланге. РХГІ, 1999. 800 с.
66. *Пастушенко О.В.* Книга і періодика в дисертаційних дослідженнях незалежної України: соціокомунікаційний аспект. Монографія. Київ : НБУ ім. В.І. Вернадського, 2016. 563 с.
67. *Пастушенко О.В.* Бібліотека як комунікаційна установа в інформаційному просторі та розвиток функцій ресурсної бази науки // Бібліотекознавство.

Документознавство. Інформологія. Київ : Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2016. № 1. С. 16–24.
68. *Проскурняк О.І.* Вивчення когнітивно-змістового компонента комунікативної діяльності особистості // Вісник Харківського нац. пед. ун-ту ім. Г. Сковороди. 2012. Вип. 44. С. 177–182.
69. *Селігей П. О.* Світло і тіні наукового стилю : Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. Видання друге. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 627 с.
70. *Селігей П.О.* Науковий жаргон: Основні ознаки та причини появи. К., 2003. 56 с.
71. *Селігей П.О.* Що нам робити із запозиченнями? // Укр. мова. 2007. № 3. С. 3–16; № 4. С. 16–32.
72. Сент-Екзюпері А. де. Маленький принц / пер. з фр. А. Жаловського. Харків : Фоліо, 2004. 349 с.
73. *Тищенко К. М.* Життєві правила дослідника. Київ, 2010. 16 с.
74. *Фіалка С. Б.* Якість навчальних видань із культурознавства очима студентів // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2011. № 3. С. 62–69.
75. *Шинкарук В.Д.* Категорії модусу і диктуму у структурі речення. Монографія. Чернівці : Рута, 2002.
76. *Шинкарук В.Д.* Особливоств реченнєвих структур з емоційно-оцінними значеннями // Studia Linguistica. Вип. 5. 2011. С. 29–37.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Архів української періодики онлайн «LIBRARIA» : Про проект. Архівні Інформаційні Системи. URL: http://libraria.ua/about
2. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: http://journals.uran.ua/bdi
3. Бібліотечний вісник [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : URL: http://bv.nbuv.gov.ua/
4. Верховна рада України http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/
5. Віртуальний музей нематеріальної культурної спадщини. URL: http://virtmuseum.uccs.org.ua/ua/site/introdaction
6. Державна архівна служба України (Укрдержархів) [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: http://www.archives.gov.ua/Archives/scau.php
7. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: http://www.ukrbook.net
8. Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» [Електронний ресурс] : [веб-сайт] / М-во освіти і науки України. Київ, [2018]. URL: http://www.uintei.kiev.ua
9. Державна науково-технічна бібліотека України [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: https://dntb.gov.ua

10. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент)» [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. [Київ], 2004–2021. URL: http://www.uipv.org
11. Е-архів Голодомору в Україні 1932–1933 років. URL: https://cutt.ly/bOLyk07.
12. Е-архів Михайла Грушевського. URL: http://hrushevsky.nbuv. gov.ua (дата звернення: 15.04.2019).
13. Е-архів ОУН. Українська інформаційна служба – Лондоні. URL: http://ounuis.info (дата звернення: 11.04.2019).
14. Е-архів Українського визвольного руху. URL: http://avr.org.ua (дата звернення: 20.04.2019).
15. Е-архів Української військової місії у Польщі 1919-1932. URL: http://archiwa.pilsudski.org/inwentarz.php?nonav=0&nrar=701&nrzesp=7 (дата звернення: 10.04.2019).
16. Електронна бібліотека «Diasporiana.org.ua» : Про проект. URL: http://diasporiana.org.ua/pro-proekt/ (дата звернення: 10.11.2019).
17. Електронна бібліотека «Історична спадщина України». URL: https://nibu.kyiv.ua/greenstone/cgibin/library.cgi?a=p&p=homepage&l=uk&w=utf-8 (дата звернення: 12.10.2019).
18. Електронна бібліотека «Україніка» : Про проект. URL: http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=AUTHOR&P21DBN= ELIB (дата звернення: 11.05.2019).
19. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури мистецтв [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: http://cutt.ly/DOYq6Yr
20. Культура України : електронна бібліотека Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: http://elib.nplu.org (дата звернення: 10.10.2018).
21. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. [Львів, 2012–2021]. URL: http://www.lsl.lviv.ua
22. Міжнародна рада архівів: Режим доступа : https://www.ica.org/en (дата звернення: 17.07.2019).
23. Міністерства освіти і науки України : вебсайт. Режим доступа : http://library.nakkkim.edu.ua
24. Міністерство культури та інформаційної політики України : вебсайт. Режим доступа : https://mkip.gov.ua/content/pro-ministerstvo.html (дата звернення: 13.07.2020).
25. Міністерство та комітет цифрової трансформації України [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: https://thedigital.gov.ua
26. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : URL: http://np.nbuv.gov.ua/uk/

27. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Електронний каталог http://library.nakkkim.edu.ua
28. Національна академія керівних кадрів культури мистецтв [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: https://cutt.ly/GOYqJWh
29. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua
30. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: https://nlu.org.ua
31. Національної академії керівних кадрів культури мистецтв http://www.nakkkim.edu.ua/ nauka/93-vidannya-akademij
32. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua
33. Репозитарій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв України : офіц. сайт. URL: http://elib.nakkkim.edu.ua/
34. Рукописна та книжкова спадщина України» [Rukopisna ta knižkova spadŝina Ukraïni] [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : URL: http://rksu.nbuv.gov.ua/uk/
35. Старовинна гравюра — культурна спадщина України. Одеська національна наукова бібліотека. URL: http://odnb.odessa.ua/gravures/about (дата звернення: 15.10.2019).
36. Українська бібліотечна енциклопедія [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: http://ube.nlu.org.ua
37. Український державний інститут культурної спадщини : вебсайт. URL: https://www.spadshina.org.ua/ (дата звернення: 14.01.2020).
38. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. Нормативно-методичні розробки УНДІАСД : офіц. сайт. URL: https://undiasd.archives.gov.ua/index.php?m=153
39. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. [Харків], 1991–2020. URL: http://korolenko.kharkov.com